

Folketingets Granskningsudvalg
Christiansborg

Folketingets Granskningsudvalg har den 24. september 2025 stillet følgende spørgsmål nr. 17 (Alm. del), som hermed besvares.

Spørgsmål nr. 17:

"Som opfølgning på ministerens besvarelse af samrådsspørgsmål F bedes ministeren oplyse, hvornår FMI og Elbit-Systems har drøftet nyan-skaffelsen af PULS raketkastersystemet."

Svar:

Forsvarsministeriet har den 1. september 2025 oversendt advokatundersøgelsen af Elbit-sagen til Granskningsudvalget som bilag 1 til besvarelsen af GRA spørgsmål nr. 4 (Alm. del). Den omfattende undersøgelse indeholder blandt andet en beskrivelse af forløbet omkring indkøbet af PULS-raketkastersystemet.

Der henvises til advokatundersøgelsen for en gennemgang af kontakten mellem Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse og Elbit Systems, herunder den i undersøgelsen beskrevne dialog om nyanskaffelse af PULS-raketkastersystemet.

Som eksempler på dialog mellem Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse og Elbit Systems om PULS-raketkastersystemet kan følgende fra advokatundersøgelsen fremhæves:

Af advokatundersøgelsen fremgår på side 122:

"11.2.5 Henvendelse fra ELBIT Systems om raketkastersystemer mv. i begyndelsen af 2022

I begyndelsen af 2022 var ELBIT Systems flere gange i kontakt med Danske Artilleriregiment (DAR) og FMI med tilbud om demonstrationer, herunder af raketkastersystemet PULS (mens artillerisystemet ATMOS ikke blev nævnt). Kontakten foregik via ELBIT Systems' danske agent fra Copenhagen Advisors.

Eksempelvis skrev ELBIT Systems' danske agent den 28. februar 2022 til FMI:

Dato: 2. oktober 2025
Enhed: Juridiske Projekter og HR
Jura
Sagsnr.: 2025/009934
Dok.nr.: 1146301
Bilag: Ingen
Forsvarsministeriet
Holmens Kanal 9
1060 København K
Tlf.: +45 7281 0000
Fax: +45 7281 0300
E-mail: fmn@fmn.dk
www.fmn.dk
EAN: 5798000201200
CVR: 25 77 56 35

"Ledelsen i Elbit Systems har bedt mig om at række ud, for at tilbyde assistance i forbindelse med hvad der måtte opstå af Urgent Operational Requirements, som følge af krisen i Ukraine. Som det allerede er demonstreret ifb ammunitionsindkøb, så kan Elbit være fleksible og reagere hurtigt på evt. behov i det danske forsvar.

Der er imidlertid også stor efterspørgsel på det internationale marked, og derfor vil jeg opfordre til en hurtig og tidlig dialog hvis der er behov som FMI ønsker at diskutere med Elbit."

FMI afviste henvendelserne.

Således skrev FMI i e-mail af 28. marts 2022 til ELBIT Systems' danske agent:

"FMI har for øjeblikket ikke behov for at afdække markedet for de omhandlende produkter og dermed ikke ønske om at modtage en briefing som beskrevet. Skulle vi ved senere lejlighed have behov herfor, vil du høre fra os."

Samtidig blev ELBIT Systems af FMI henvist til at følge med i kommende udbud."

Af advokatundersøgelsen fremgår følgende på side 127:

"13.1.3 Kontakt med ELBIT Systems

I e-mail af 19. maj 2022 skrev ELBIT Systems' danske agent fra Copenhagen Advisors til Søren Grøndal Høst i FMI. ELBIT Systems' danske agent henviste til samtale samme dag og tilbød "en briefing på 122/306/370 mm raket-artilleri" under EUROSATORY-udstillingen.

Ligeledes den 19. maj 2022 besvarede Søren Grøndal Høst e-mailen med ønske om at modtage "et faktablad eller lignende i forvejen", hvilket han modtog fra ELBIT Systems' danske agent samme dag.

I en e-mail af 22. maj 2022 fra ELBIT Systems' danske agent til chefen i FMI, Kim Jesper Jørgensen, blev nævnt et forestående møde mellem FMI og ELBIT Systems på EUROSATORY den 15. juni 2022.

Af håndakt af 8. juni 2022 til brug for FMI's deltagere i EUROSATORY fremgik som formål i forhold til ELBIT Systems: "Høflighedsbesøg (ift. aktuelt engagement med ELBIT omkring TMT CARDAOM10, men primært en mulighed for ELBIT til at præsentere to emner til kommende forlig: En raketkasterløsning samt forslag til en bred rammeaftale på 120 mm TMT AMM", altså morterammunition.

Der var også i håndakten bemærkninger om raketkastersystem PULS fra ELBIT Systems.

Efterfølgende skrev en medarbejder i FMI i e-mail af 3. august 2022 til ELBIT Systems' danske agent med titlen "Re: opfølgning på Eurosatory - Elbit", idet han efterlyste "Elbits ppt. som de gennemgik på PULS/MLRS og ROM-priser på PULS, AMM og forsyningsvogn".

Den 5. august 2022 fremsendte ELBIT Systems' danske agent to præsentationer tillige med "ROM-priser på et typisk batteri", idet han tilbød møde herom på FMI's konference "DALO Industry Days", som ville finde sted i Ballerup den 24. august og 25. august 2022.

De nævnte "ROM-priser" havde form af et "Commercial Proposal", dateret 29. juni 2022, og indbefattede fire PULS-raketkastersystemer, idet "Total Proposal Price" for pakken var angivet til

Tilsvarende pris fremgik af en e-mail, som ELBIT Systems' danske agent sendte til FMI den 26. august 2022 med henvisning til "DALO Industry Days".

Af advokatundersøgelsen fremgår følgende på side 131-132:

"13.2.3 Kontakt med ELBIT Systems

Søren Grøndal Høst tog den 7. oktober 2022 kontakt til ELBIT Systems' danske agent fra Copenhagen Advisors, idet han i en e-mail skrev:

"Jeg ved du afventer et svar fra os ift. en dialog om udvidede drøftelser / præsentation af raketkastere. Som du ved er de militære drøftelser i fuld gang og vi ved p.t. ikke om raketkastere "klarer cuttet" og i givet fald hvornår de skal anskaffes. Det vil dog give mening at give os yderligere viden om ELBITs bud på et system – dog balanceret op i mod anstrengelserne. Som jeg forstår det har en udvidet dialog i uge 49 har været på tale – fx i Oksbøl eller i FMI? Er det fortsat den uge, der passer jer bedst? Umiddelbart skal mit forslag være en tre-fire timers dialog, hvor man kommer "hele vejen rundt"; teknik, missiler, C2, etablissement, uddannelse, simulation, anskaffelsesmetoder mm. "Eleverne" kunne være en udvalgt skare fra FMI, FKO, HKO og DAR.

Den samme skare (næsten) er også på besøg i Israel uge 46 for at drøfte drift af CARDOM10 og ammunition til tung mortar. Det kan også være en overvejelse, at flette dialogen ind i denne periode. Hverken FMI eller FKO område kan forsvare at rejse til Israel alene med det formål at drøfte / se raketkastere – dertil er perspektiverne for en anskaffelse for usikre og personelressourcerne alt for presede. Derfor ser jeg alene en løsning med en dialog i Danmark eller en dialog i rammen af besøget i Israel som realistisk."

...

Af e-mailkorrespondance mellem den 6. december og 9. december 2022 mellem ELBIT Systems' danske agent og Søren Grøndal Høst

i FMI fremgår, at en "mini-workshop" om raketkastersystemet PULS blev forberedt til afholdelse den 12. december 2022 i Danmark.

Den 15. december 2022 delte ELBIT Systems' danske agent præsentationer fra "PULS workshoppen" pr. e-mail med Søren Grøndal Høst. Vedhæftet var også de ROM-priser (Rough Order of Magnitude), som ELBIT Systems havde oplyst til FMI under DALO Industry Days i august 2022, jf. afsnit 13.1.3.

..."

Af advokatundersøgelsen fremgår følgende på side 155:

"16.7.3 Samtale med ELBIT Systems den 8. december 2022

...

"Noter fra samtale 8. december 2022 med Mark Volpert, ELBIT Systems:

...

- *Vores interesse i arktis (hvor de er prækvalificeret med droner), vores snart indgåede rammeaftale på TMT AMM, vores løbende aftale på CARDOM10 og vores interesse i raketkastere (PULS) er tegn på at FMI og ELBIT er ved at "finde hinanden igen" og at FMI anser ELBIT som en seriøs og attraktiv strategisk partner.*

...

..."

I advokatundersøgelsen gengives på side 155-156 den sidste version af talepunkter, som advokatundersøgelsen er i besiddelse af, til brug for vicechefen for Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelses møde med Elbit den 11. december 2022:

"16.7.4 Tilpassede talepunkter af 8. december 2022 til brug for møde med ELBIT Systems

...

"...

- *Have in mind that:*

...

- *Rocket launchers is part of the ambition for the future development of the Danish Army. Still waiting for a new political agreement. Tbc. But very interested in PULS System. DIR DALO did visit ELBIT at Eurosatory this year. Furthermore, representatives from the DALO's Land Division are planning a visit by ELBIT 12 december 2022 to conduct a*

workshop on PULS to enhance our knowledge about PULS and discuss options regarding acquisition strategy.

...

- *DIR DALO visit to ELBIT could involve:*

...

- *gain further knowledge about PULS and discuss possible acquisition strategies.*

..."

Af advokatundersøgelsen fremgår følgende på side 163-165:

"18.2 Udarbejdelse af program for besøg i Israel den 8. januar til 10. januar 2023

Den 23. december 2022, kl. 10.51, modtog Søren Grøndal Høst en e-mail fra ELBIT Systems' danske agent fra Copenhagen Advisors vedlagt programudkast for besøget den 8. januar til 10. januar 2023 med titlen "DALO Deputy Director" og "Visit to Elbit, Jan 8-10, 2023".

Programmet omfattede en række præsentationer, herunder en udendørspræsentation den 9. januar 2023 af blandt andet "Rocket Artilleri / PULS / Euro PULS", "155mm selfpropelled artillery systems / Atmos 8x8", "155mm artillery munitions incl. Super HE" og "120mm mortar and munitions".

...

Som forberedelse til besøget delte ELBIT Systems' danske agent med e-mail af 28. december 2022 en række faktaark og præsentationer med Søren Grøndal Høst. Materialet omhandlede mortersystemer såvel som raketkastersystemet PULS og artillerisystemet ATMOS samt tilhørende ammunition."

Af advokatundersøgelsen fremgår følgende på side 179-180:

"19.9 Dialog med ELBIT Systems og fortsat arbejde med materiefaglig vurdering

19.9.1 Leverandørbesøg hos ELBIT Systems den 8. januar til 10. januar 2023

...

Ifølge endeligt programudkast var der ankomst midt på dagen, søndag den 8. januar 2023, efterfulgt af møder og arbejdsmiddag, mens der den 9. januar 2023 var demonstrationer først indendørs og så udendørs. Sidstnævnte inkluderede over halvanden time "Outdoor Display, walk-through, Q&A" indbefattende PULS-raketkastersystemer, ATMOS-artillerisystemer og også mortersystemer, foruden fire andre produkter.

..."

Af advokatundersøgelsen fremgår følgende på side 184-185:

"19.9.3 Bindende tilbud fra ELBIT Systems dateret den 8. januar 2023

Som det allerede er fremgået, modtog Søren Grøndal Høst den 9. januar 2023, kl. 00.18 dansk tid, pr. e-mail to tilbud fra ELBIT Systems dateret 8. januar 2023, nemlig dels et tilbud på 19 artilleri-systemer benævnt "ATMOS 155MM 52 Caliber SPH – Price Proposal and Technical Description", dels et tilbud på otte raketkastersystemer benævnt "Precise Long-Range Rocket Artillery – PULS Batteries with PREDATOR HAWK, EXTRA and ACCULAR missiles".

Af begge tilbud fremgik under "Validity", at "[t]his proposal as a whole is valid until 30/06/2023".

...

Om PULS-raketkastersystemerne blev oplyst en pris på "PULS – Precise & Universal Launching System mounted on 6x6 TATRA Truck (2 LPCs per launcher)" på lidt over ... stk. og for otte systemer ..., idet der blev tilføjet et betydeligt antal missiler samt en række andre ydelser og levering til en samlet pris på

..."

Af advokatundersøgelsen fremgår følgende på side 224:

"19.32 FMI's industribesøg til Israel den 23. januar til 26. januar 2023

19.32.1 Referat af industribesøget

Der blev af en medarbejder fra Udviklings- og Koordinationsstaben i FMI udarbejdet referat fra "CH FMI besøg i Israel den 23.-26. januar 2023". Referatet er dateret 2. februar 2023.

...

Referatet blev afsluttet af et punkt med overskriften "Aktioner", hvor der stod, at "[i] forbindelse med præsentationerne og besøgene ved virksomhederne, blev følgende aktioner erkendt", hvor der fremgik en tabel med tre kolonner ("System/produkt:", "Bemærkning/aktion:" og "Ansvarlig:").

Heri indgik vedrørende "ELBIT":

ATMOS og PULS kontrakter	Færdiggørelse af kontrakter vedrørende ATMOS (anskaffelse og susta-	KALA
--------------------------	---	------

	<i>inment) og PULS (anskaffelse, susta- inment), herunder aftale konfigura- tion, levering, træning m.m.</i>	
...	...	...
<i>Ny kontrakt på ammunition</i>	<i>Overveje ny kontrakt vedrørende ammunition, herunder missiler til PULS.</i>	<i>KALA</i>

..."

Endelig fremgår følgende af advokatundersøgelsen på side 248-249:

"20. Kontrakter af 28. februar 2023 mellem FMI og ELBIT Systems

20.1 Forløb med ELBIT Systems frem til kontraktindgåelser den 28. februar 2023

Ifølge FMI's redegørelse blev ELBIT Systems den 26. januar 2023 orienteret om regeringens beslutning om erstatningsanskaffelse af ATMOS-artillerisystemer og nyanskaffelse af PULS-raketkastersystemer.

ELBIT Systems fremsendte den 1. februar 2023 opdaterede prisoplysninger for ATMOS-artillerisystemerne og PULS-raketkastersystemerne til Søren Grøndal Høst i FMI. I følgemailen var oplyst, at de opdaterede priser var "in accordance with the updated agreed scope and content".

...

Den 2. februar 2023 underskrev Kim Jesper Jørgensen "Letter of Intent for the acquisition of 19 artillery systems (ATMOS)" samt "Letter of Intent for the acquisition of eight Precise long range rocket artillery launchers (PULS)".

...

Den 28. februar blev to kontrakter herefter indgået mellem FMI og ELBIT Systems.

Den ene kontrakt var benævnt "Acquisition Contract concerning the acquisition of long-range accurate rocket artillery batteries (PULS)".

Den anden kontrakt var benævnt "Acquisition Contract concerning the acquisition of 155 mm 52 caliber truck mounted gun systems (ATMOS)".

..."

Med venlig hilsen

Troels Lund Poulsen